

Retten til udvikling i en verden med klimabegrænsninger

The Greenhouse Development Rights framework

2. udgave - resumé, juni 2008

En ramme for klimabeskyttelse, designet til at støtte et nødprogram for klimastabilisering, der sikrer alle folks ret til at nå et anstændigt niveau af menneskelig udvikling, fri for fattigdommens afsavn.

The logo for EcoEquity, featuring the word "EcoEquity" in a green, sans-serif font with a slight shadow effect.

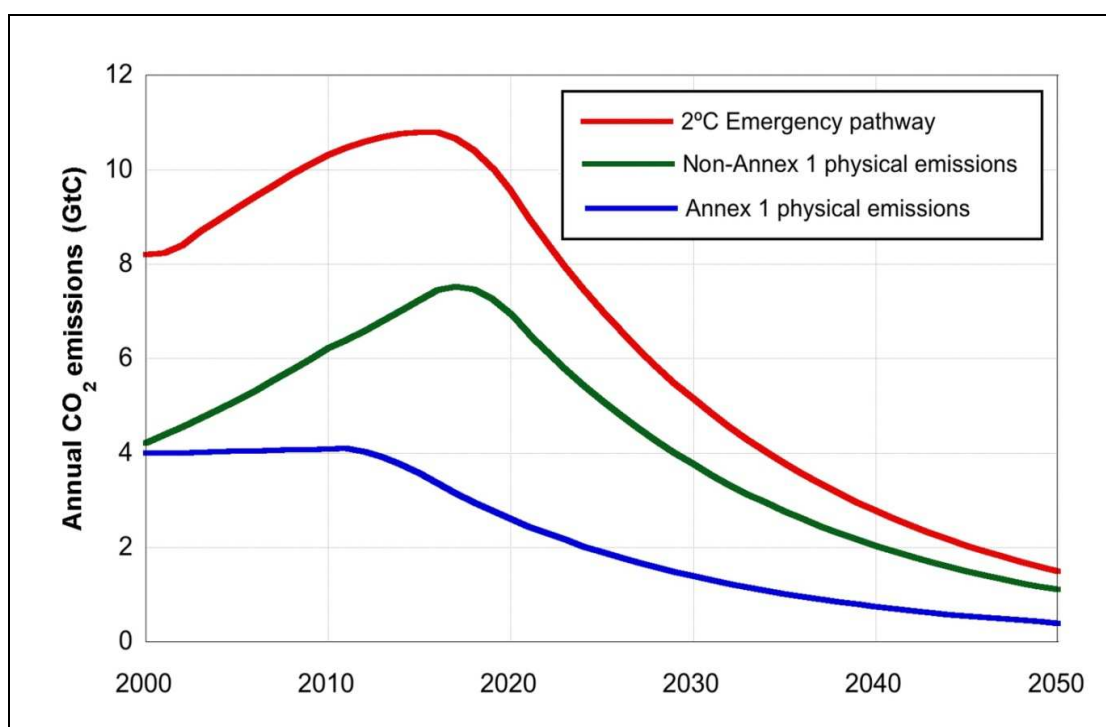
En rapport af Paul Baer og Tom Athanasiou fra EcoEquity og Sivan Kartha fra *the Stockholm Environment Institute*, med støtte fra *Christian Aid* og *the Heinrich-Böll-Foundation*.

Oversat fra engelsk af Teis Adrian og Mads Kjærgaard Lange

Greenhouse Development Rights hjemmeside: www.ecoequity.org/GDRs

Dette dokument findes i engelsk originaludgave på: www.ecoequity.org/GDRs/GDRs_ExecSummary.html

En opvarmning på over 2°C i forhold til det førindustrielle niveau er bredt anerkendt som det absolutte maksimum, der kan tolereres og i det hele taget håndteres. Alligevel – i takt med at videnskaben¹ i stigende grad understreger, hvor ekstremt farligt det ville være at overskride de 2°C – taber mange mennesker troen på, at vores træge, politiserede samfundsordener er i stand til at forebygge en sådan opvarmning. Vores konklusion er tværtimod, at grænsen på 2°C kan overholdes, men at det kræver et skarpt brud med ”den sædvanlige politik”. I overensstemmelse hermed følger vi videnskaben og fremsætter et globalt udledningsmål – en ”2°C-nødplan” – som giver os en reel chance for at overholde 2°C-grænsen og vi går videre til at vurdere de strategier og tilpasninger, der vil være nødvendige for at holde os under den. Mere specifikt, eftersom vækst baseret på kulstofenergi ikke længere er en levedygtig mulighed hverken i nord eller syd, vurderer vi de særlige problemer, der er ved en hastig dekarbonisering i en dobbelt todelt verden, en verden, som ikke kun er polariseret mellem nord og syd, men også mellem rig og fattig.

Figur ES1. Sydens dilemma. Den røde kurve viser 2°C-nødplanen, i hvilken CO₂-udledningen topper i 2015 og falder til 80 procent under 1990-niveauet i 2050. Den blå kurve viser Annex 1 udledningerne dalende til 90 procent under 1990-niveauet i 2050. Den grønne kurve viser – ved hjælp af subtraktion – den plads til udledning, der vil være tilbage til udviklingslandene.

Et simpelt tankeeksperiment, illustreret i den første figur, gør dette helt klart. I figuren viser vi en videnskabeligt realistisk vurdering af størrelsen på det resterende globale kulstof-budget (2°C-nødplanen, som er den røde kurve) sammen med den andel af budgettet, de velhavende Annex 1 lande ville forbruge, selv hvis de gjorde sig stærke

anstrengelser i forhold til at eliminere deres drivhusgasudledning inden 2050 (blå). En simpel subtraktion viser, hvordan en alarmerende lille del af kulstof-budgettet (grøn), der ville være tilbage til at støtte den sydlige halvkugles udvikling.

Blot nogle få detaljer gør dette billede endnu klarere:

- Anstrengelserne ved at gennemføre denne 2°C-nødplan vil være intet mindre end heroiske. De globale udledninger er nødt til at toppe før 2020 og falde med 80 procent inden 2050, således at CO₂-koncentrationerne kan toppe under 425 ppm og derefter begynde at faldeⁱⁱ. Selv dette ville næppe betyde, at vi var ”sikre”, eftersom vi stadig ville være udsat for betydelige klimakonsekvenser og risici, samtidig med en 15-30 procents risiko for at overskride 2°C-grænsenⁱⁱⁱ.
- Den viste Anneks 1 udledningsgraf er mere aggressiv end selv de mest ambitiøse politiske forslag fra EU og USA. Den forudsætter en årlig nedsættelse af drivhusgasudledningen på næsten 6 procent fra år 2010 og frem for i sidste ende at ende i et næsten nul-niveau. Det er svære udsigter, og hvis det overhovedet er politisk muligt, er det på grænsen af, hvad der kan lade sig gøre.
- Og samtidig ville mulighederne for at kunne hjælpe udviklingslandene være ekstremt begrænsede. Faktisk ville udledningerne af drivhusgasser fra udviklingslandene være nødt til at toppe kun få år senere end dem fra landene i nord – stadig før 2020 – og derefter aftage med 6 procent årligt frem til 2050. Og dette ville skulle finde sted, mens størstedelen af den sydlige halvkugles befolkning stadig kæmpede mod fattigdom og for en omfattende forbedring af levevilkårene.

Det er denne sidste pointe, der for alvor gør klimaudfordringen skræmmende. For når alt kommer til alt, involverer de eneste beviselige skridt mod udvikling – det vil sige rent drikkevand og mad, forbedrede sundheds- og uddannelsesfaciliteter og sikkert levebrød – at man udvider adgangen til energikilder og som konsekvens heraf får en tilsyneladende uundgåelig forøgelse af brændstofforbruget og dermed udledningen af drivhusgasser. Fra udviklingslandenes synspunkt betyder dette udelukkende en prioritering af udviklingen hen imod beskyttelsen af klimaet. Og når selv de mindste *Millenium Development Goals* på denne måde bliver behandlet som andenrangs-

prioriteringer, bliver den internationale tillid meget lille. Det er bestemt berettiget, når udviklingslandene frygter, at den store udviklingskrise også vil blive underprioriteret i forhold til stabiliseringen af klimaet. Når alt kommer til alt, ligner denne situation i sidste ende en global politisk hårdknude.

Og for at være helt ærlig, så synes klimapolitikken allerede at være gået i en sådan hårdknude. Sådan vil det vedblive med at være, indtil vi åbent stiller det store spørgsmål: *hvilken form for klimaaftale giver os mulighed for hurtigt at bringe udledningen af drivhusgasser under kontrol, samtidig med at udviklingslandene drastisk kan opskalere brugen af energikilder i den daglige kamp mod dødelig fattigdom og for menneskelig udvikling?*

Udviklingstærskelen

Udvikling er mere end frihed fra fattigdom. Det egentlige problem er bæredygtig menneskelig udvikling, og retten til en sådan udvikling skal anerkendes og beskyttes af enhver klimaaftale, der vil give os håb om bare en lille chance for succes.

Bundlinjen i denne yderst komplicerede historie er, at landene i syd hverken vil være villig eller i stand til selv at afsætte de ressourcer, der vil være nødvendige for hurtigt at begrænse deres udledning af drivhusgasser, samtidig med at de søger et acceptabelt niveau for deres befolknings menneskelige udvikling. Derfor må nøglen til klimaets beskyttelse ligge i etableringen af en global byrde-fordelende ordning, hvor de krav ikke er nødvendige.

The Greenhouse Development Rights framework (GDRs) er i forlængelse heraf designet til at beskytte retten til en bæredygtig menneskelig udvikling, samtidig med at den muliggør hurtige globale nedsættelser af udledningen af drivhusgasser. GDRs fortsætter således ad den eneste mulige vej ved at operationalisere de officielle principper fra FN's *Framework Convention on Climate Change*, ifølge hvilken verdens stater forpligter sig til at "beskytte klimaet (...) på basis af retfærdighed og i overensstemmelse med deres fælles, men forskelligartede ansvar og respektive evner".

Som et første skridt, kodificerer GDRs retten til udvikling som en "udviklingstærskel" – et velfærdsniveau under hvilket det ikke forventes, at folk bidrager til omkostningerne for klimaordningen. Det er nødvendigt at notere sig, at denne tærskel ikke er en "ekstrem fattigdomsgrænse", som typisk defineres så lavt (1 til 2 dollars

om dagen), at det rettere burde hedde et ”eksistensminimum”. Derimod er tærskelen sat højere end denne ”globale fattigdomsgrænse” og reflekterer et velfærdsniveau, der ligger noget over de grundlæggende behov, men noget lavere end vore dages niveau af ”velstandsforbrug”.

Vi går ud fra, at folk under denne tærskel har udvikling som deres første prioritet. Midt i kampen for et bedre liv vil vi ikke forvente, at de skal være med til at holde samfundet som helhed indenfor et nu stærkt begrænset kulstof-budget. Under alle omstændigheder har de ikke et særligt stort ansvar for klimaproblemet, og de har relativt få muligheder for at hjælpe til med løsningen af det. Folk over tærskelen har realiseret deres ret til udvikling og har nu forpligtelsen til at sikre denne ret for andre. De er forpligtet til, i takt med at deres indkomster vokser, at betale en større del af de omkostninger, der i forbindelse med deres forbrug påvirker udledningen af drivhusgasser. Samtidig skal de betale de omkostninger, der er nødvendige for, at dem under tærskelen kan nærme sig grænsen – og i sidste ende komme over den – ad en bæredygtig vej, karakteriseret ved en lav udledning af drivhusgasser. Disse forpligtelser påhviler alle, der lever over udviklingstærskelen, ligegyldigt om de lever på den nordlige eller den sydlige halvkugle.

Niveauet for, hvor en udviklingstærskel ville være bedst at sætte, er naturligvis åbent for debat, en debat vi hilser velkommen. For vores analyses skyld hævder vi, at tærskelen i det mindste må være højere sat end en global fattigdomsgrænse, som i sig selv er omkring 16 dollars om dagen pr. person (PPP-justeret). Vi bestemmer tærskelen ved at tage et empirisk kig på de indkomstniveauer, hvor de klassiske fattigdomsplager – fejlernæring, høj børnedødelighed, lavt uddannelsesniveau, høje fødevareudgifter – begynder at forsvinde, eller i det mindste bliver undtagelser fra reglen. Det er et niveau, hvor folk typisk opnår acceptable niveauer målt med *Millenium Development Goal*-indikatorerne. Når vi tager et tal 25 procent over denne globale fattigdomsgrænse, kan vi udføre vores ”indikative” beregninger ved at antage en udviklingstærskel på 7.500 dollars om året pr. person. Denne indkomst reflekterer også udmærket det niveau, hvor en sydlig ”middelklasse” begynder at tone frem.

Nationale forpligtelser og ”Ansvars-Kapacitets Indekset” (RCI)

Så snart en udviklingstærskel er blevet defineret, følger logiske og operationelt præcise definitioner af *kapacitet* og *ansvar* naturligt efter. Disse kan bruges til at specificere og beregne de nationale forpligtelser, der skal løfte klimaudfordringen.

Kapacitet definerer vi her som den indkomst, der ikke er nødvendig for at kunne betale hverdagens udgifter, og dermed er tilgængelig for en ”beskatning” til at investere i klimaindsatsen (både forebyggelse og tilpasning). Sagt med andre ord er det den totale indkomst, *eksklusiv den del af indkomsten, som ligger under udviklingstærskelen*. En nations samlede kapacitet er således defineret som summen af alle individuelle indkomster eksklusiv den indkomst, der er under udviklingstærskelen. *Ansvar* forstået som bidrag til klimaproblemet, er på samme måde defineret som kumulerede udledninger af drivhusgasser siden 1990 eksklusive de udledninger, der modsvarer forbruget under udviklingstærskelen. ”Udviklingsudledninger” vil ligesom ”udviklingsindkomster” ikke bidrage til et lands forpligtelser til at reagere i forhold til klimaproblemet.

Bemærk at både kapacitet og ansvar er defineret i individuelle termer, og på en måde, der eksplicit tager højde for den ulige fordeling af indkomster inden for landene. Dette er et vigtigt skridt, der for længst skulle være taget, idet den normale praksis, hvor man bygger på den nationale gennemsnitsindkomst pr. indbygger ikke er i stand til at fange hverken den sande dybde i et lands udviklingskrise eller den egentlige udstrækning af dets velstand. Hvis man kun ser så langt som til et nationalt gennemsnit, vil det rige, højt-udledende mindretal gemme sig bag det fattige, lavt-udledende flertal.

Disse mål af kapacitet og ansvar kan kombineres direkte til sammen at udgøre en enkelt forpligtelsesindikator: et ”*Responsibility Capacity Index*” (RCI). Disse beregninger udføres for alle medlemmer af UNFCCC, baseret på landespecifikke indkomster, indkomstfordeling og udledningsdata. De præcise numeriske resultater afhænger naturligvis af de specifikke værdier, der er valgt til nøgleparametre, såsom udviklingstærskelen og det år, hvor de nationale udledninger begynder at tælle i forhold til ansvar (vi bruger 1990, men en anden begyndelsesdato kunne forsvares). Det vigtige er, at rammen i GDRs fremlægger en direkte operationalisering af FN’s officielle differentieringsprincipper, og at den gør det på en sådan måde, at den bevarer retten til udvikling, selv om de specifikke parametre, vi har valgt for at

illustrere denne tilgang, nemt kan justeres og under alle omstændigheder bør debatteres. Og de skal – selvfølgelig – gøres til genstand for forhandlinger.

Vores foreløbige beregninger viser, at USA, med sin exceptionelt store befolkning af individer med en indkomst på over de 7.500 dollars, der udgør udviklingstærskelen (kapacitet) og med verdens største andel af kumulative udledninger siden 1990 (ansvar), er den nation med den største andel (32 procent) af den globale RCI. EU følger efter med en RCI på 25 procent. Kina er – til trods for, at det er et forholdsvist fattigt land – stort nok til at have en relativt betydningsfuld andel på 6,6 procent, hvilket placerer dem ikke særligt langt fra Japan med sine 7,4 procent. Indien er også stort, men endnu fattigere, og er placeret langt efter med en andel på 0,8 procent.

	Procentdel af den globale total					
	Befolkning	Indkomst	Kapacitet	Samlede udledninger 1990-2010	ansvar	RCI
Anneks 1	18,8	57,2	75,1	56,5	73,4	74,6
Ikke-Anneks 1	81,2	42,8	24,9	43,5	26,7	25,4
USA	4,6	20,7	29,7	23,3	33,9	31,8
EU (27)	7,2	21,6	27,9	15,9	20,5	24,8
Storbritannien	0,9	3,1	4,2	2,1	2,9	3,6
Tyskland	1,2	4,1	5,6	3,4	4,6	5,2
Japan	1,9	6,1	8,1	4,6	6,2	7,4
Rusland	2,0	3,2	2,9	6,3	5,9	3,9
Brasilien	2,9	2,8	2,3	1,4	1,2	1,8
Kina	19,7	12,5	5,9	15,7	7,5	6,6
Indien	17,2	5,2	0,8	4,2	0,7	0,8
Sydafrika	0,7	0,7	0,6	1,6	1,4	0,9
LDCs	12,5	1,5	0,1	0,6	0,0	0,1
Høj Indkomst	15,1	55,2	75,6	50,9	71,4	74,3
Middel Indkomst	46,7	36,4	23,4	42,2	27,8	24,8
Lav Indkomst	38,2	8,5	1,0	6,9	0,9	0,9
Global Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel ES1. Global procentdel af befolkning, indkomst, kapacitet, samlede udledninger, ansvar og RCI for udvalgte lande og grupper af lande. Baseret på antaget udledning og indkomst frem til 2010. Kategorierne høj, middel og lav indkomst er baseret på Verdensbankens definitioner.

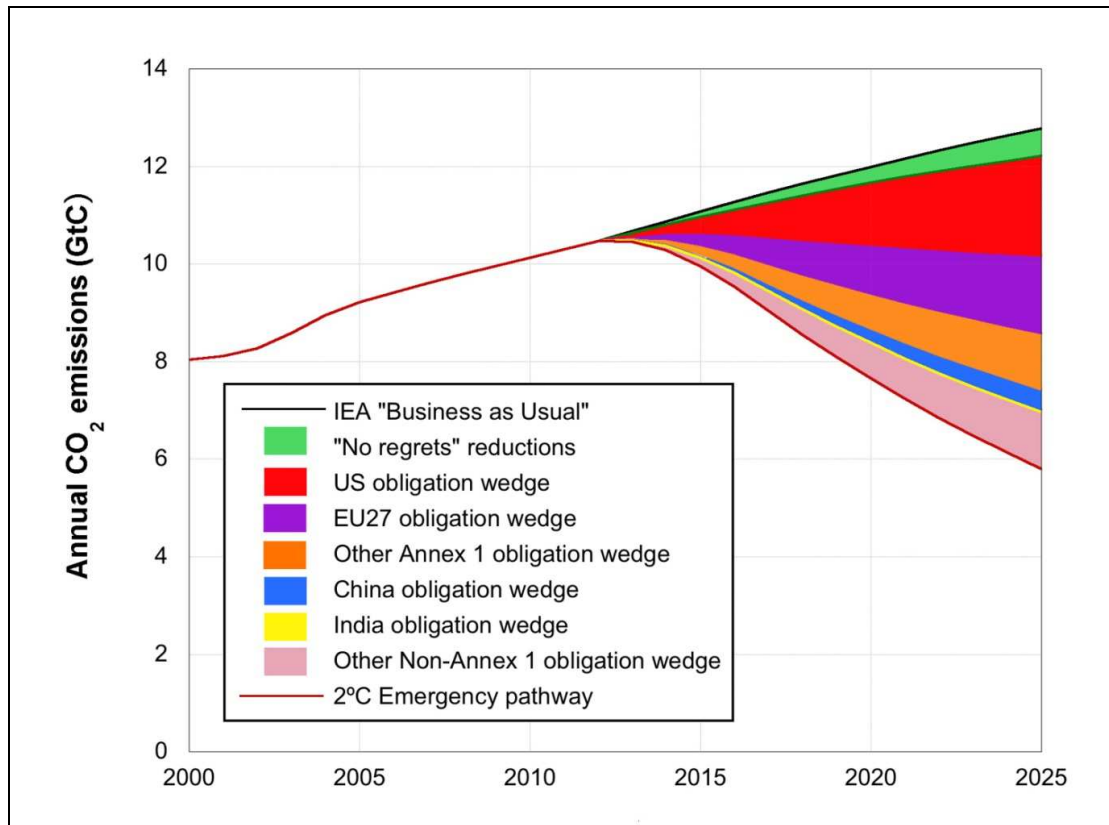
Denne tilgang er, som grundlag for at beregne nationale forpligtelser, en potentiel spilforandrer. For det første hjælper den os til objektivt og kvantitativt at estimere de nationale forpligtelser, der skal til for at løfte de byrder, der er forbundet med beskyttelse af klimaet (forpligtelser til at støtte tilpasninger så vel som forpligtelser til at sænke udledningen af drivhusgasser) og for at sammenligne forpligtelser mellem

selv rige og fattige lande på en meningsfuld måde. Ved at bruge terminologien fra *Bali Roadmap* kan vi måle "sammenligneligheden af indsatser" tværs over landegrænser. Sagt på en anden måde, giver det os mulighed for at gå væk fra *Annekserne*, som er blevet en markant forhindring for fremskridt. For eksempel ville debatter om, hvorvidt Saudi Arabien eller Singapore skulle "avancere til Annex 1" være unødvendige indenfor GDRs-systemet, sågar meningsløse; begge lande ville blot være lande med forpligtelser af en passende størrelse, specificeret af deres RCI.

Hvis vi for eksempel forestiller os, at der var en enkelt, stor international fond, der støttede både sænkning af udledningen af drivhusgasser såvel som tilpasning – i slægtskab med, lad os sige *the Multinational Climate Change Fund* foreslået af Mexico – så ville RCI kunne fungere som et grundlag for at bestemme hver enkelt nations finansielle forpligtelser til fonden. Hvis det totale behov for midler således eksempelvis beløber sig til en billion dollars (cirka halvanden procent af verdens bruttonationalprodukt), så ville USA, med sine 32 procent af den globale RCI, være forpligtet til at betale omkring 320 milliarder dollars. På samme måde ville EU's andel være på 250 milliarder dollars (25 procent af den globale RCI), Kinas andel ville være 66 milliarder (6,6 procent), Indiens andel ville være 8 milliarder (0,8 procent) og så videre. RCI fungerer på denne måde som grundlag for en progressiv global "klima-beskatning" – ikke en kulstof-beskatning i sig selv, men en *ansvars-* og *kapacitetsbeskatning*.

Afgræns og fordel (*Cap and allocate*)

Som et alternativ til at kvantificere nationale forpligtelser i finansielle termer, kan man i stedet tænke sig at gennemføre reduktioner af drivhusgasudledninger vha. mål som i Kyoto-aftalen. Dette gør vi ved at sammenligne en global referencekurve med den hurtigt aftagende kurve i 2°C-nødplanen, en sammenligning der gør det muligt for os direkte at beregne den totale reduktion af udledning (i, lad os sige gigaton kulstof), der er nødvendigt globalt i et givet år. Dette "globale reduktionskrav" bliver herefter fordelt mellem landene i forhold til deres RCI. Hvert land tildeles et udledningsmål som passer til dets referencekurve^{iv}, minus dets proportionelle andel af de globale reduktionskrav.

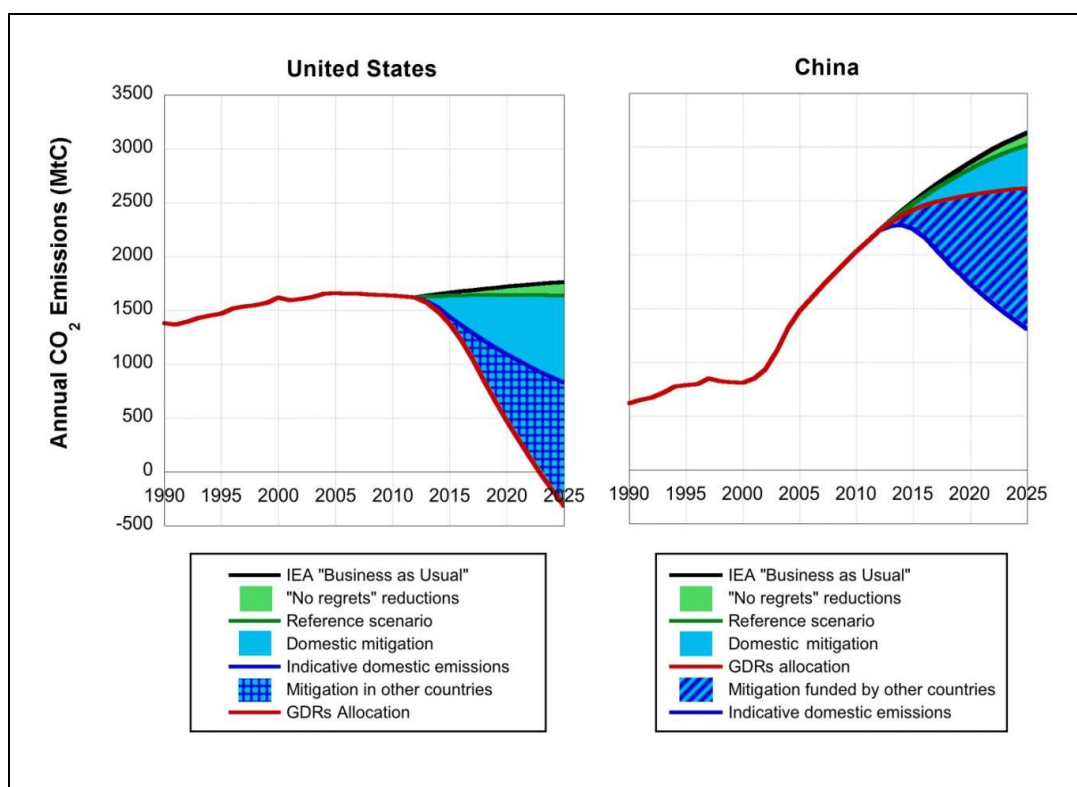
Figur ES2. Totale globale reduktionskrav, delt ind i ”nationale forpligtelseskliver (*obligation wedges*)”. Viser de andele som særlige nationer (eller grupper af nationer) ville skulle løfte.

Ved at distribuere det globale reduktionskrav på denne måde, når man frem til en række slående resultater. For det første viser det med alarmerende klarhed, at en enorm forpligtelse til samarbejde mellem Nord og Syd – inklusive finansielle og teknologiske overførsler – er en uundgåelig del af en hvilken som helst levedygtig klimastabiliseringsplan. Dette er fordi, de nationale reduktionsforpligtelser hos lande på den nordlige halvkugle med en høj RCI med en stor margin overskrider de reduktioner, landene med nogen sandsynlighed ville kunne udføre indenfor deres egne landegrænser. Faktisk vil deres reduktionsforpligtelser typisk overskride selv deres totale hjemlige udledninger! Denne ”negative omfordeling” for de rigere og mere udledende lande er nødvendig for at efterlade nok atmosfærisk råderum til udviklingslandene^v.

Inden for GDRs er de nationale forpligtelser funktioner af de ”globale reduktionskrav”. Således anslås USA’s drivhusgasudledninger i deres referencecase at være omkring 1,7 gigaton kulstof (GtC) i 2025, men i samme år ville de samlede forpligtelser til at reducere udledningerne være på 2,2 GtC. Dette indebærer et 130 procents reduktionsmål, og dette vil ikke kunne realiseres inden for landets grænser. Resten må USA udføre i andre lande, gennem reduktioner der er ”støttet og

muliggjort af teknologi, finansiering og kapacitetsopbygning, på en målbar, rapporterbar og verificerbar måde.”^{vi}

Denne situation reflekterer simpelthen de nationale forpligtelsers natur og den åbenlyse sandhed i ”drivhusverdenen”: selv hvis de rige lande reducerer deres hjemlige udledninger til nul eller et niveau nær nul, så er de stadig nødt til at sikre store reduktioner af udledninger mulige andre steder – i lande der mangler kapaciteten til (og ansvaret for) at reducere udledningerne hurtigt nok og i lang nok tid, i det mindste uden betydelig assistance fra andre.

Figur ES3. USA's (til venstre) og Kinas (til højre) forpligtelser. "No regrets" (se slutnote iv) reduktioner er vist med grøn, indikative hjemlige reduktioner med lyseblå. USA's yderligere, internationalt afskaffede reduktionsforpligtelser er vist med mørk blå skravering (venstre panel). Omvendt er den sænkning der finder sted i Kina men er betalt af andre lande vist med mørkeblå striber (højre panel).

Således må en stor del af den reduktion af udledninger, der finder sted i de sydlige lande, gøres mulig af de nordlige. USA ville, for at fortsætte eksemplet fra før, være forpligtet til at udføre reduktioner, der stiger til næsten 2000 MtC inden 2025, en mængde der er større end de planlagte hjemlige udledninger på dette tidspunkt. I figur ES3 viser vi nationale reduktioner, der, selvom de er ekstremt ambitiøse (den samme hurtigt aftagende kurve illustreret for Anneks 1 i figur ES1 ovenfor), stadig opfylder mindre end halvdelen af USA's forpligtelser. Resten – omkring 1200 MtC reduktioner

inden 2025 – må udføres i andre lande. I modsætning hertil ville Kina, som er forpligtet til at reducere med 400 MtC inden 2025, være i stand til at udføre reduktionerne nationalt, selv hvis en meget større mængde af reduktioner indenfor Kina – omkring 1500 MtC inden 2025 i denne foreløbige beregning – ville blive gjort mulig og støttet af andre lande med en højere RCI.

I udviklingslandene bliver de beskedne hjemlige forpligtelser således parret med de langt større internationale forpligtelser fra andre lande, for at sikre at udviklingen kan gå videre ad en de-karboniseret vej.

Mod politisk realisme

Det er lettere at blive enige om principper, end det er at føre dem ud i livet, og *the Framework Convention's* principper om ”fælles, men forskelligartede ansvar og respektive evner” er ingen undtagelse. Desuden vil en operationalisering her helt sikkert være særligt svær, hvis – som GDRs-analysen viser – den kræver, at de magtfulde lande accepterer store forpligtelser og binder sig til store internationale finansielle og teknologiske overførsler.

Det er på tide at være ærlige. Størrelsen på overførslerne indebåret i GDRs-analysen er ikke i første omgang konsekvenser af dens særlige byrdefordelingsstruktur, men rettere direkte konsekvenser af den 2°C's nødplan, som GDRs forsøger at drive fremad. Hvis vi skulle udføre den samme analyse igen, men denne gang med et meget svagere temperaturmål, ville resultaterne være langt mindre afskrækkende. Det vil sige, at størrelsen på de finansielle og teknologiske overførsler, som indgår i GDRs's analyse først og fremmest er konsekvenserne af tidligere tiders tøven og udsættelse – af årtiers benægtelse, som nu er nødt til at ende.

Derudover viste Bali med al tydelighed den sydlige halvkugles utrættelige insisteren på at knytte internationale finansielle og teknologiske overførsler til de ”nationalt passende reduktioner i udviklingslandene” som er så tydeligt nødvendige. Der er simpelthen ikke længere nogen måder, hvorved man kan afvise denne sammenhæng, ikke engang i USA, hvor ærlig snak om internationale forpligtelser er bredt anerkendt som en eksplosiv trussel mod de nødvendige hjemlige handlinger. I denne sammenhæng kan GDRs's tilgang faktisk være ret behjælpelig, idet den fremhæver nødvendigheden af et system, i hvilket det ikke er ”den nordlige halvkugle”, men rettere de rige forbrugerklasser, som bør bære byrderne ved klimaindsatsen.

Denne omstrukturering er ikke blot etisk. For imens forpligtelser for den sydlige halvkugles forbrugerklasser er mere end passende af helt elementære retfærdighedsgrunde, er politikken her endnu mere presserende. For at sige det rent ud er det ekstremt usandsynligt, at den konsensus, der er nødvendig på den nordlige halvkugle – en konsensus om at betale en rimelig del af prisen på verdens totale reduktioner og tilpasning af drivhusgasudledningen – nogensinde ville kunne finde sted, hvis ikke også de velhavende minoriteter i Kina og Indien betaler deres rimelige andele. Rammen for GDRs er mere end noget andet et forsøg på at specificere, hvad disse ”rimelige andele” kunne være på en gennemskuelig måde og på en måde, der anerkender og respekterer retten til udvikling.

Man kan stadig på fornuftig vis spørge, om en ramme som denne, der gør klimaudfordringen endnu mere overvældende ved at blande den med udviklingsmæssig retfærdighed, overhovedet er realistisk rent politisk. Vi vil svare ved at stille et andet spørgsmål: vil vi se klimakrisen i øjnene? For som andre har bemærket før os, er de ydre grænser for vore dages politiske realisme stadig langt efter i forhold til de indre grænser, som den videnskabelige nødvendighed sætter. Desuden er den politiske realisme i sig selv ret ustabil; historien viser, at den hurtigt kan omdefineres. Efterhånden som virkningerne af klimaforandringerne bliver mærkbare, er det langt mere sandsynligt at dette vil ske, end at videnskaberne selv vil forandre sig fundamentalt.

Bundlinjen er, at uden et hidtil uset niveau af globalt samarbejde, vil 2°C-nødplanen – eller overhovedet noget lignende – glide ud af rækkevidde. Klimaforandringer er en trussel – måske menneskehedens første af sin slags – som kræver samarbejde, selv på tværs af skellet mellem rige og fattige. Denne gang er begrænsningerne for de omfattede civilisationer alt for synlige. Der er ingen løsninger for de få. De velhavendes fremtid afhænger af deres solidaritet med de fattige, og de er i stigende grad begyndt at blive klar over det.

Og det er ikke et øjeblik for tidligt. For det er ikke retorik, men fakta, at klimaforhandlingerne ikke vil lykkes, medmindre de garanterer milliarder af menneskers rettigheder, langt væk fra konferencehallerne: nemlig vore dages skjulte fattige og morgendagens ufødte børn. Og dette gør sådan set vores opgave klar. Vi er nødt til at sikre en fælles fremtid ved at anerkende de fundamentale betingelser for succes: den nordlige halvkugle er nødt til at gå sammen med den sydlige halvkugles

befolkninger, på en måde der udtrykkeligt anerkender deres legitime ret til udvikling på denne fælles, begrænsede planet. Alternativet er, hvis vi må være så ligefremme, en svag internationalt ordning med meget lille chance for at forebygge katastrofale klimaforandringer.

- Paul Baer (EcoEquity), Tom Athanasiou (EcoEquity), Sivan Kartha (Stockholm Environment Institute).
- Kontakt forfatterne på mailadressen authors@ecoequity.org.
- For mere information, se www.ecoequity.org/GDRs.

Ud over *Christian Aid* og *the Heinrich Böll Foundation*, vil vi gerne takke *the Stockholm Environment Institute*, *Oxfam Great Britain*, *CLIPORE*, *Norwegian Church Aid*, og *the Dutch Interchurch Organization for Development Cooperation* for økonomisk støtte.

ⁱ Lenton, T. M., Held H., Kriegler, E., et al (2008): „Tipping Elements in the Earth’s climate system“, *Proceedings of the National Academy of Sciences*. 105 (6): 1786-1793. Cambridge.

ⁱⁱ Se Meinshausen (2006), eller Baer og Mastrandera (2006). Mht. de seneste beviser for at koncentrationen af CO₂ er nødt til at falde til selv under 350 ppm, se Hansen (2008)

ⁱⁱⁱ For detaljer, se Paul Baer og Mike Mastrandera, *High Stakes: Designing emissions pathways to reduce the risk of dangerous climate change*. London, 2006: Institute for Public Policy Research. www.ippr.org

^{iv} Referencekurven er grundlæggende en *business-as-usual* kurve, bortset fra at den også inkluderer en række muligheder for ”no regrets” reduktioner. Under alle omstændigheder er det ikke et scenario for sænkning af udledningen af drivhusgasser. [”no regrets” reduktioner er de reduktioner, som ikke koster noget – eller som i hvert fald tjener sig meget hurtigt ind igen. Det er de berømte ’lavthængende frugter’]

^v For øvrigt kan denne form for negativ fordeling aldrig ske under *Contraction and Convergence* forhold, hvor de lande der har en høj koncentration af udledning blot bliver påkrævet overførsler fra deres gratis tildelinger (’grandfathering’) ned mod det globale gennemsnit pr. indbygger. Det skal lige siges, at GDRs udspring af *Contraction and Convergence*, den bedst kendte af de forslag, der tager udgangspunkt i rettigheder pr. indbygger.

^{vi} The Bali Action Plan, Decision 1/CP. 13 para 1 (b)ii.